राज्यातील सर्व जिल्ह्यात १००% ें द्र पुरस्कृत "लाळ खुरकुत रोग मुक्त पट्टा निर्माण करणे" या योजनेच्या अंमलबजावणीस प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि,पशुसंवर्धन,दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग शासन निर्णय क्रमांक- डीआयएस- २०१०/ प्र.क्र.६३/ पदुम ४ मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२ दिनांक: ०४ जानेवारी, २०११

वाचा :- १) कृषि,पशुसंवर्धन,दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचे शासन निर्णय क्र. डीआयएस-२०१०/प्र.क्र.६३/पदुम-४, दि २८.०१.२०१०.

- २) केंद्र शासनाचे पत्र क्रमांक ५३-८५/२०१०-एलडीटी(एलएच), दिनांक १६/११/२०१०
- ३) आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्रमांक एफएमडी-सीपी/१९/१३७५/ २०१०-पसं १२, दिनांक २५/११/२०१०

प्रस्तावना :-

राज्यातील लहान पशुपालक/शेतकरी यांचेकडील पशुधनाचे आरोग्य रक्षण करुन त्यांची उत्पादन क्षमता/ओढ शक्ती अबाधीत ठेवणे व त्याच्दारे अशा लहान पशुपालकांची आर्थिक उन्नती होण्याची आवश्यकता लक्षात घेऊन, तसेच निर्यात होणा-या मांस व मांसजन्य पदार्थाची मागणी आंतरराष्ट्रीय स्तरावर मुख्यत्वेकरुन युरोपियन देशात वाढविणेसाठी केंद्र शासनाने देशातील सर्व राज्यातील काही निवडक जिल्ह्यात लाळ खुरकृत रोग मुक्त पट्टा निर्माण करणे ही योजना राबविण्यासाठी प्रशासकीय मंजूरी प्रदान केली आहे. त्यानुसार राज्यातील मुंबई, पुणे, सातारा, औरंगाबाद, अहमदनगर व ठाणे जिल्ह्यातील मुंबई लगतच्या ३ तालुक्यात सदर योजना राबविण्यास वाचा १ येथील दि. २८.१.२०१० च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय तसेच तांत्रिक मंजूरी प्रदान करण्यात आलेली आहे.

वाचा २ येथे नमूद केलेल्या केंद्र शासनाच्या दि.१६.११.२०१० च्या पत्रान्वये लड्ळ खुरकूत रोग मुक्त पट्टा निर्माण करणे ही योजना सन २०१०-११ पासून राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यास मान्यता प्रदान केलेली आहे. त्या अनुषंगाने सदर योजनेस प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती. यास्तव वाचा १ येथील दि. २८.१.२०१० च्या शासन अधिक्रमित करून खालील प्रमाणे सुधारित शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

लाळ खुरकुत रोग मुक्तपट्टा निर्माण करणे ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना सन २०१०-११ पासून राज्यातील सर्व जिल्ह्यात राबविण्यास याद्वारे प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी प्रदान करण्यात येत आहे. या योजने अंतर्गत राज्यातील सर्व गोवर्गीय तसेच महिष वर्गीय जनावरांमध्ये लाळ खुरकुत रोग प्रतिबंधक लसीकरण केंद्र शासनाच्या १००% अनुदानातून सन २०१०-११ पासून करण्यात यावे. यासाठी राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमधील सर्व गोवर्गीय तसेच महिष वर्गीय जनावरांच्या संख्येप्रमाणे आवश्यक लसमात्रांचा पुरवठा केंद्र शासनाकडून होणार आहे.

सदरची योजना सन २०१०-११ पासून राज्यात राबविण्यासाठी केंद्र शासनाने खाजगी पशुवैद्यकांकडून (Vaccinators) लसीकरण करून घेण्यासाठी मान्यता प्रदान केलेली असल्याने याच देखील शासनाची मान्यता प्रदान करण्यात येत असून त्यांना देय असलेल्या मानधनाच्या रकमेची मागणी केंद्र शासनाकडे करण्यात यावी.

केंद्र शासनाच्या दि. ३०.०९.२०१० च्या पत्रान्वये राज्यात सदर योजना राबविण्यासाठी रू १.०० कोटी एवढा निधी पहिला हप्ता म्हणून यापूर्वीच वितरीत केलेला आहे, त्यामधून Syringes, needles, maintenance of cold chain, transportation, IEC इ. बाबीवर होणारा खर्च भागविण्यात यावा. तसेच या कार्यक्रमासाठी खाजगी पशुवैद्यकांना (Vaccinators) द्यावयाचे मानधन, TA/DA यासाठी लागणारा अतिरिक्त निधी स्वतंत्रपणे परिगणित करून केंद्र शासनाकडे मागणी करावा.

या योजने अंतर्गत लाळ खुरकूत रोग मुक्त पट्टा निर्माण करणे ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना राज्यातील ५ जिल्ह्यामध्ये यापूर्वी ज्या धर्तीवर राबविण्यात आली होती त्याच धर्तीवर आता ती राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यात यावी. सदर लसीकरण कार्यक्रमांतर्गत जनावरांमध्ये दर सहा महिन्यांनी लाळ खुरकूत रोग प्रतिबंधक लसीकरण करण्यात यावे व जनावरांमधील लाळ खुरकूत प्रतिपिंड मापन पातळीसाठी (Sero Conversion Assessment) लसीकरणापूर्वी व लसीकरणानंतर केंद्र शासनाने दिलेल्या सुचनांनुसार प्रति जिल्हा २०० रक्तजल नमुने (प्रति जिल्हा एकूण ४०० रक्तजल नमुने) गोळा करण्यात यावेत.

लसीकरणाच्या प्रत्येक फेरीनंतर केंद्र शासनास विहित विवरणपत्रात आवश्यक तो अहवाल आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी सादर करावा व त्याची प्रत राज्य शासनास देखील सादर करावी. तसेच सदर योजनेच्या अंमलबजावणीमुळे शेतक-यांच्या आर्थिक स्थितीवर झालेल्या परिणामांचा (Impact of Scheme) अहवालही शासनास सादर करण्यात यावा.

सदरची योजना राज्यातील सर्व जिल्ह्यांत राबविण्यासाठी केंद्र शासनाकडून निर्गमित झालेल्या सुचनांप्रमाणे कार्यवाही करण्याबाबतच्या आवश्यक मार्गदर्शक सुचना आयुक्त पशुसंवर्धन यांनी त्यांचे स्तरावरुन सर्व क्षेत्रिय अधिका-यांना वेळोवेळी निर्गमित करण्यात याव्यात.

सदरचा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या सहमतीने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३८६/१४३१ दि.२९.१२.२०१० अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा सांकेतांक क्र.२०११०१०४१५०७५७००१ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सही/-(डॉ.मा.ना.सवाईसोनकांबळे) अवर सचिव,महाराष्ट्र शासन

मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मा.मंत्री (पदुम) यांचे खाजगी सचिव, मा.राज्यमंत्री (पदुम) यांचे खाजगी सचिव, प्रधान सचिव (वित्त विभाग),मंत्रालय,मुंबई -३२, प्रधान सचिव (नियोजन विभाग),मंत्रालय,मुंबई -३२, आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे(५ प्रतीत), सर्व प्रादेशिक पशुसंवर्धन सहआयुक्त, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व) जिल्हा उपायुक्त पशुसंवर्धन, (सर्व) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, (सर्व) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता) / (लेखा परिक्रा), मुंबई/नागपूर, संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई, जिल्हा कोषागार अधिकारी, (सर्व) या विभागातील कार्यासन पदुम -१/पदुम ३ आणि पदुम १६, निवड नस्ती (पद्म-४)